

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka akcyjna (...) we W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko K. K. o zapłatę kwoty 118.201,77 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 24 maja 2016 r. oraz kosztami postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, że zawarł z pozwanym umowę leasingu, przedmiotem której była maszyna rolnicza. Pozwany naruszył postanowienia umowne, w związku z czym powód wypowiedział umowę, odebrał przedmiot umowy leasingu i wezwał do zapłaty. Na dochodzoną kwotę składają się należności z tytułu niezapłaconych rat leasingowych zafakturowanych w wysokości 13.799,46 zł, należności z tytułu innych zafakturowanych należności w wysokości 1.476 zł, należności z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu w wysokości 307.398,41 zł, należności z tytułu rozliczeń (w tym koszty windykacji) w wysokości 8.361,42 zł i noty odsetkowej w wysokości 66,48 zł, pomniejszone o kwotę 212.900 zł z tytułu świadczeń, jakie powód otrzymał z tytułu sprzedaży pojazdu. Powód wyjaśnił, że żąda zapłaty dalszych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia rozliczenia wszystkich zobowiązań strony pozwanej do dnia zapłaty.

Postanowieniem z 13 listopada 2018 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin - Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Koszalinie.

Postanowieniem z 26 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

Odpis pozwu z załącznikami i zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew został pozwanemu doręczony za pośrednictwem Naczelnika Zakładu Karnego w K. w dniu 22 października 2020 r.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew.

Podstawę faktyczną wyroku zaocznego stanowią twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych, sąd nie ustala więc faktów na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Sąd jest jednak zobowiązany do dokonania oceny, czy twierdzenia powoda budzą uzasadnione wątpliwości, przy uwzględnieniu doświadczenia życiowego oraz faktów powszechnie znanych. (por. Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, red. K. Piasecki, tom I, Warszawa 2006, str. 1270).

W rozpoznawanej sprawie Sąd co do zasady przyjął więc, zgodnie z art. 339 §2 k.p.c., za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie oraz w piśmie procesowym z dnia 3 grudnia 2015 r., które stanowią podstawę faktyczną żądania. Wątpliwości skutkujące ostatecznie oddaleniem powództwa odnosiły się jedynie do podstawy żądania odsetek.

Sąd przyjął następującą podstawę faktyczną żądania:

W dniu 17 sierpnia 2015 r. K. K. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą Gospodarstwo Rolne (...) zawarł z poprzednikiem prawnym powoda (...) spółka akcyjna (...) we W. umowę leasingu nr (...). Przez umowę poprzednik powoda jako leasingodawca zobowiązał się nabyć i przekazać leasingobiorecy – pozwanemu na czas trwania umowy jej przedmiot w postaci maszyny rolniczej (...). Okres leasingu rozpoczął się z dniem zawarcia umowy, a kończył z upływem ostatniego dnia miesiąca, w którym przypadał termin płatności ostatniej okresowo raty leasingowej.

W związku z naruszeniem przez pozwanego postanowień umowy powód wezwał pozwanego do zapłaty. Po bezskutecznym upływie terminu do zapłaty wyznaczonego w piśmie z 23 grudnia 2015 r. powód złożył skuteczne oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Następnie z uwagi na brak ze strony pozwanego woli ugodowego zakończenia sporu powód dokonał odbioru przedmiotu leasingu.

W dalszej kolejności na podstawie Ogólnych Warunków Umowy w piśmie z 5 czerwca 2016 r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 145.699,78 zł wraz informacją o rozliczeniu umowy leasingu.

Wcześniej, pismem z dnia 24 maja 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 118.201,77 zł. Zgodnie z wezwaniem zapłata miała nastąpić w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od daty pisma. Wezwanie zostało pozwanemu doręczone 6 czerwca 2016 r. Zgodnie z rozliczeniem przedstawionym w wezwaniu roszczenie, do którego zapłaty powód wezwał pozwanego, obejmowało należności z tytułu niezapłaconych rat leasingowych zafakturowanych w wysokości 13.799,46 zł, z tytułu innych zafakturowanych należności w wysokości 1.476 zł, noty odsetkowej w wysokości 66,48 zł, odszkodowanie obliczone na podstawie § 24 Ogólnych Warunków Umowy w kwocie 102.859,83 zł.

Zgodnie z § 24 ust. 1 pkt a) Ogólnych Warunków Umowy powód jako leasingodawca mógł wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym między innymi w przypadkach gdy leasingobiorca dopuszczał się zwłoki w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych, pomimo wyznaczenia na piśmie dodatkowego terminu zapłaty zaległości z zagrożeniem możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu. W przypadkach wymienionych w ust. 1 leasingodawca mógł, przed rozwiązaniem umowy leasingu, dodatkowo wezwać leasingobiorcę do zwrotu przedmiotu leasingu, przy czym postanowienia § 27 poniżej winny znaleźć zastosowanie odpowiednio (§ 24 ust. 3).

W przypadku rozwiązania umowy w trybie określonym w ust. 1 wpłacone opłaty leasingowe nie miały podlegać zwrotowi. Leasingobiorca, niezależnie od obowiązku zapłaty zaległych opłat i innych należności wymagalnych w okresie obowiązywania umowy, w terminie 14 dni od dnia nadania na ostatni wskazany przez leasingobiorcę adres, z zastrzeżeniem zapisów § 28 oraz § 29 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, pisemnego rozliczenia rozwiązanej umowy, zobowiązany był do zapłaty na rzecz Leasingodawcy odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy. Wysokość odszkodowania miała być wyliczona jako suma wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych opłat leasingowych (pomniejszonych o dyskonto z tytułu wcześniejszej spłaty) oraz kaucji gwarancyjnej, powiększona o poniesione przez L. wszelkie koszty windykacji (w tym koszty wyceny i sprzedaży przedmiotu leasingu), a następnie pomniejszona o wartość przedmiotu leasingu, tj. kwotę (cenę netto), jaką leasingodawca uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu, lub w przypadku jego leasingu, o wartość netto przedmiotu stanowiącą podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu, pod warunkiem, że sprzedaż przedmiotu leasingu lub zawarcie kolejnej umowy leasingu na ten przedmiot nastąpiło przed upływem 30 dni od dnia rozwiązania umowy. W przypadku, gdy sprzedaż przedmiotu leasingu lub zawarcie kolejnej umowy leasingu nie nastąpiła w ciągu 30 dni od dnia rozwiązania umowy, leasingobiorca zastrzegał sobie możliwość określenia powyżej wskazanego zobowiązania leasingobiorcy poprzez uwzględnienie wartości z wyceny przedmiotu leasingu określonej przez powołanego przez leasingodawcę rzeczoznawcę, z zastrzeżeniem, iż w przypadku gdy uzyskana w terminie późniejszym, kwota ze sprzedaży przedmiotu leasingu lub stanowiący podstawę zawarcia kolejnej umowy leasingu będzie niższa niż kwota z wyceny leasingobiorca pokrywa brakującą różnicę. W przypadkach niedokonania przez leasingobiorcę zwrotu przedmiotu zgodnie z postanowieniami umowy, rozliczenie wynikających z niej zobowiązań pieniężnych dokonane miało być bez uwzględnienia wartości przedmiotu leasingu, a w przypadku późniejszego odzyskania przedmiotu leasingu przez leasingodawcę dokonana miała być korekta rozliczenia (§ 24 ust. 4).

W przypadku, gdy leasingobiorca nie skorzystał z prawa do nabycia własności przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy lub gdy umowa została wypowiedziana przed terminem jej zakończenia albo w inny sposób rozwiązana, zobowiązany był on, w terminie 3 dni od dnia wygaśnięcia lub rozwiązania umowy, zwrócić przedmiot leasingu, na własny koszt i ryzyko wraz ze wszystkimi dokumentami i kompletnym fabrycznym wyposażeniem, do siedziby leasingodawcy lub miejsca przez niego wskazanego, celem protokółarnego jego odbioru (§ 27 ust. 1). W razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, leasingobiorca zobowiązany był do uiszczenia z tego tytułu kary umownej w kwocie stanowiącej równowartość 0,1% ceny netto przedmiotu leasingu w przypadku pojazdów oraz 0,5% ceny netto w przypadku innych niż pojazdy przedmiotów leasingu, za każdy dzień opóźnienia. Zastrzeżenie kary umownej nie ograniczało leasingodawcy w prawie domagania się zapłaty odszkodowania do pełnej wysokości poniesionej z tego tytułu szkody (§ 27 ust. 2).

Fakty te zostały ustalone na podstawie twierdzeń powoda powołanych w pozwie. Powołując się na te fakty powód złożył do akt między innymi dowody w postaci: Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego, przedsądowego wezwania do zapłaty z 24 maja 2015 r. i 5 czerwca 2018 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, faktury VAT, noty odsetkowej, noty obciążeniowej, podsumowanie zadłużenia, wypowiedzenie umowy leasingu karta 26-50,

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. gdy pozwany w wyznaczonym terminie nie złożył odpowiedzi na pozew Sąd może wydać wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym. W tym wypadku - stosownie do art. 339 § 2 k.p.c. - sąd przyjmuje za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W rozpoznawanej sprawie pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew. W tych okolicznościach Sąd przyjął więc za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczone w pozwie, które stanowią podstawę faktyczną rozpoznawanej sprawy. Okoliczności te nie budzą uzasadnionych wątpliwości, ponadto znajdują potwierdzenie w załączonych do pozwu dokumentach.

Podstawę prawną zgłoszonego w pozwie żądania zapłaty należności stanowią przepisy dotyczące umowy leasingu tj. art. 709¹ k.c. i n. Stosownie do jego treści art. 709¹ § 1 k.c., przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo użytkowania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Zgodnie z art. 709¹³ § 1 k.c. korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych. Jeżeli dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym.

W razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu (art. 709¹⁵ k.c.).

Z przytoczeń faktycznych pozwu wynika, że strony postępowania 17 sierpnia 2015 r. zawarły umowę leasingu, w której ukształtowały między innymi obowiązki pozwanego w zakresie spłaty rat leasingowych, przy czym powstały pomiędzy stronami stosunek zobowiązaniowy w zakresie praw i obowiązków zarówno finansującego jak i korzystającego kształtowały także Ogólne Warunki Umowy Leasingu. W ramach umowy powód nabył i przekazał pozwanemu przedmiot leasingu w postaci maszyny rolniczej zaś pozwany nie dokonał uzgodnionych spłat. Nie dokonał też zapłaty zaległości w wyznaczonym terminie pomimo stosowanego wezwania, co skutkowało wypowiedzeniem umowy. W konsekwencji powód wezwał pozwanego do zapłaty wszystkich objętych pozwem zaległości, wskazując jakich kwot i z jakiego dokładnie tytułu dochodzi oraz o jaką kwotę wymagalne należności zostały pomniejszone.

W tym stanie rzeczy Sąd rozpoznając niniejszą sprawę doszedł do przekonania, że roszczenie powoda jest usprawiedliwione w pełnym zakresie w jakim dotyczy należności głównej i zasadniczo także w zakresie dotyczącym odsetek, niemniej odsetek ustawowych za opóźnienie, nie zaś dotyczącym odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budziło wprawdzie wątpliwości, że wiążąca strony umowa leasingu stanowiła transakcję handlową w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom

w transakcjach handlowych (tj. Dz.U.2020.935 j.t. ze zm. - w brzmieniu dotychczasowym). Zgodnie z tym przepisem transakcją handlową jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 (m.in. przedsiębiorcy), zawierają ją w związku (jak w niniejszej sprawie) z wykonywaną działalnością. Żądanie zapłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych z uwagi na złożoność należności głównej mogłoby odnosić się jedynie do niewielkiej części. Jak wskazano w pozwie, na dochodzoną kwotę składała się bowiem między innymi naliczona zgodnie z Ogólnymi Warunkami Umowy Leasingu Operacyjnego należność za opóźnienie w zwrocie przedmiotu leasingu; (zgodnie § 27 ust. 2 w razie opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, pozwany zobowiązany został do uiszczenia z tego tytułu kary umownej).

Przedmiot świadczenia będący karą umowną, a więc świadczeniem pieniężnym nie stanowi jednak ani odpłatnej dostawy towarów, ani odpłatnego świadczenia usług. Zgodnie z rozumieniem tych pojęć, dostawa towarów oznacza sprzedaż i inne postacie odpłatnego rozporządzenia rzeczami, zwanymi towarami, do których zalicza się wszelkie przedmioty mające wartość majątkową, także np. odpady i energie (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 1968 r. w sprawie 7/68 Komisja v. Włochy, L..pl nr (...)). Z kolei świadczenie usług oznacza najogólniej wszelką odpłatną działalność inną niż produkcja i handel. Pojęcia te nie mają ustawowych definicji i nie planuje się ich konstruować, oddając ich rozumienie orzecznictwu i doktrynie. Zgodnie natomiast twierdzi się, że dostawa towarów oraz świadczenie usług oznacza realizację świadczeń niepieniężnych (art. 7 powołanej powyżej ustawy), za które przysługuje świadczenie pieniężne (cena, opłata, czynsz, wynagrodzenie). Nie mieści się w tym wzajemny obrót pieniężny. Tak więc opóźnienie z zapłatą kary umownej, o której mowa w art. 484 k.c. jako świadczenie pieniężne nie rodzi skutków wynikających z ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tak wyrok SN z 11.04.2017 r., III CSK 122/17 - LEX nr 2644580).

Podkreślenia wymaga, że powyższe wnioski pozostają tym bardziej aktualne w odniesieniu do żądania odszkodowania obliczonego na podstawie §24 ogólnych warunków umowy, skoro kara umowna za opóźnienie stanowi zryczałtowaną formę odszkodowania.

Mając z kolei na uwadze, że ostateczne rozliczenie dokonane przez powoda polegało na pomniejszeniu, jak sam określił powód, sumy wszystkich składowych należności o łączną kwotę 212.900 zł nie sposób wywieść z tego twierdzenia, jaką konkretną wartość po odpowiednim pomniejszeniu należy przypisać poszczególnym należnościom składowym. W oparciu o twierdzenia zawarte w pozwie niemożliwe stało się ustalenie, od jakiej kwoty stanowiącej np. należność z tytułu niezapłaconych rat leasingowych, uzasadnione byłoby żądanie ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych. W tym stanie rzeczy w rachubę mogły wchodzić odsetki tzw. zwykłe, określone jako sankcja za opóźnienie świadczeń pieniężnych według kodeksu cywilnego.

Drobnej korekcie w stosunku do treści pozwu uległo też żądanie w zakresie terminu naliczania odsetek za opóźnienie. Odsetki dochodzone były od 24 maja 2016 r., przy czym z wyjaśnień powoda wynika, że zapłata odsetek winna nastąpić od dnia rozliczenia wszystkich zobowiązań pozwanego. Powód powołał się wprawdzie na wezwanie do zapłaty z 5 czerwca 2016 r.; niemniej kwota dochodzona pozwem, wraz ze sposobem jej wyliczenia została w istocie wskazana we wcześniejszym wezwaniu z 24 maja 2016 r., również złożonym do akt. W wezwaniu tym wskazano termin 14 dni na uregulowanie należności. Skoro zaś pismo zawierające wezwanie wraz z rozliczeniem dotarło do pozwanego 6 czerwca 2016 r., wyznaczony termin do zapłaty upłynął 20 czerwca 2016 r. Pozwany pozostawał tym samym w opóźnieniu z zapłatą od 21 czerwca 2016 r. należnej powodowi kwoty i na podstawie art. 481 k.c. powinien zapłacić z tego tytułu odsetki ustawowe.

Reasumując Sąd stwierdził, że powodowi przysługiwało roszczenie o zasądzenie kwoty 118.201,77 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 21 czerwca 2016 r.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I i II wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt III wyroku znajduje postawę prawną w art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na poniesione przez powoda koszty

złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika 5.400 zł, zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 5.911 zł.

Z uwagi na charakter wyroku w zakresie punktów I (zasądzenie roszczenia) oraz III (zasądzenie kosztów procesu) sentencji należało nadać rygor natychmiastowej wykonalności, o czym orzeczono w punkcie IV.